

PROJEKT ZÁRÓ ÉRTÉKELŐ LAP**Projekt azonosító adatok:**

azonosító szám:	5/151. 2001. (OM-00121/2001)
címe magyarul:	A „hatvanas évek” Magyarországon, 1958–1974
címe angolul:	The Sixties in Hungary, 1958–1974
rövid címe magyarul:	ua.
rövid címe angolul:	The Sixties in Hungary, 1958–1974
honlapja:	www.rev.hu („Hatvanas évek” menüpont)

Projektvezető adatai magyarul:

neve:	Rainer M. János
tudományos fokozata:	az MTA doktora
munkahelyének neve:	1956-os Intézet
munkahelyének címe:	Budapest 1074 Dohány utca 74.
telefon:	322-5228
fax:	322-3084
e-mail:	rainer@helka.iif.hu
honlap címe:	www.rev.hu

Projektvezető adatai angolul:

neve:	János Rainer M.
tudományos fokozata:	DSc
munkahelyének neve:	Institute of the Hungarian Revolution of 1956
munkahelyének címe:	Budapest 1074 Dohány utca 74.
telefon:	(36-1) 322-5228
fax:	(36-1) 322-3084
e-mail:	rainer@helka.iif.hu
honlap címe:	www.rev.hu

Projekt főbb adatai:

megvalósításának kezdete és vége (év, hónap):	2001.10. -2004.02.
elszámolt támogatás összege (millió Ft):	42 670 741
elszámolt saját forrás összege (millió Ft):	16 202 626
elszámolt egyéb forrás összege (millió Ft):	1 854 425
projekt összköltsége (millió Ft):	60 727 792

PROJEKT ZÁRÓ ÉRTÉKELŐ LAP**A konzorcium tagjainak megnevezése magyarul:**

1.	-
2.	
...	

A konzorcium tagjainak megnevezése angolul:

1.	-
2.	
...	

A projekt eredményeinek közérthető rövid összefoglalója, max. 1500 karakterben, magyarul:

Magyarországon a „hatvanas évekről” eddig nem folyt célzott, koordinált, történeti szempontú kutatás. Célunk elsősorban a kezdeményezés volt e téren, s amennyiben lehetséges, új történeti narratívák megalkotása. A projekt keretében vizsgáltuk a nemzetközi hatalmi-politikai-katonai viszonyokat, makro- és mikrotörténeti módszerekkel a társadalom anyagi és mentális változásait, a politikai gondolkodást, az “informális politikai szerkezeteket”, a társadalom feletti hatalmi kontroll mechanizmusát és intézményeit, az 1968-as reform történetét, valamint a “hatvanas évek” képzőművészetének, építészetének új jelenségeit.

Kutatást folytattunk szinte minden jelentős, országos gyűjtőkörű hazai levéltárban, esetenként megyei levéltárakban, továbbá Oroszországban és az Egyesült Államokban. Jelentős új írott forrásanyagot tártunk fel, digitális adatbázisba töltöttünk és az interneten hozzáférhetővé tettünk mintegy háromezer fotót, több tucat életút-interjút. Három Évkönyvünk négy „dossziéja” közölte a projekthez készült tanulmányokat és forrásközléseket. Egy önálló tanulmánykötetünk jelent meg, s megjelenés előtt áll a záró tanulmánykötet, illetve a korszak emlékezetét ábrázoló interjúválogatás kötete. Négy dokumentumfilm készült. Elkészült az internetes tartalomszolgáltatás (digitális történelem) alapvetése. A projekt intézeti résztvevői három év alatt több mint 60 cikket, tanulmányt, forrásközlést tettek közzé. Összesen három konferenciát (két nyilvános, egy workshop jellegű) rendeztünk a program keretében.

PROJEKT ZÁRÓ ÉRTÉKELŐ LAP**A projekt eredményeinek közérthető rövid összefoglalója, max. 1500 karakterben, angolul:**

There has not been conducted thorough, coordinated historical research on the „sixties” so far in Hungary. First of all, our goal was to initiate it in this field and, if it is possible, to create new historical narratives. Within the framework of this project research was to be conducted into international political and military relations, aspects of material and mental changes of the Hungarian society, political thought, informal political superstructures, institutions and mechanisms keeping the society under constant surveillance, the history of the 1968 reform, the new phenomenons in the arts and architecture in the sixties in Hungary.

Participants of the project were working in all the important national archival collections, sometimes in regional archives as well as in archives in Russia and the United States. A good amount of written source material was explored, cca. 3000 photos and dozens of life-story interviews were loaded to digital database which is available on the web now. Studies written by project participants were published in four sections of three Institute Yearbooks (2001, 2002, 2003) and in a separate volume. A volume summarizing the results of the project is under print as well as a collection of excerpts from oral history interviews on the memory of the sixties. Four documentary films were produced. We opened a new web-site on the history of the sixties in Hungary. More than 60 essays, studies and source publications written and edited by the project participants were published during the last three years. Two open conferences and a workshop were organized within the framework of the project.

A projekt értékelése, max. 1500 karakterben:

Magyarországon a „hatvanas évek” új korszakot jelentett a szovjet rendszer hazai történetében: a kádári represszió végét és a posztsztálini a rendszer egyik legsikeresebben működő reformált változatának kialakulását. A Kádár-rendszer más volt, mint a térségi rendszerek legtöbbje. A hatvanas években megváltozott világ itt a magyar forradalom tapasztalatán szűrődött át. A magyar politikai vezető rétegnek és a magyar társadalomnak volt egy olyan válság- és konszolidáció-tapasztalata, amely egyetlen más kelet-európai kommunista pártnak és alávetett társadalomnak sem. Ez a tapasztalat olyan belátásokat indukált, amelyektől, legalábbis a hatvanas években úgy tűnt, az egész rendszer sorsa nyitottá vált.

Véleményünk szerint kutatásaink megalapozott történeti képeket javasolnak az 1956-os forradalmat követő másfél évtizedről. Ezek kétségkívül nem egyenletesen fedik le egy majdan lehetséges történeti tabló minden egyes részét. Néhány menet közben kiválasztott területen (társadalomtörténet, a hétköznapi története, a külkapcsolatok története) munkánk remélhetőleg új eredményekkel gazdagította a Kádár-rendszerről eddig rendelkezésre álló történeti tudást. Munkánk figyelmet keltett a szakma művelőinek körében itthon és határainkon túl, a projekt eredményei beépültek és beépülnek a Kádár-korszakról folyó történetírói, illetve ennél tágabb történeti diskurzusba. Nem volt célunk „nagy történet írása” – inkább új alapok, megközelítések jelzése. A problémát, a posztsztálini szovjet rendszer magyarországi reformált változatának kialakulását és mindennapi „üzemmenetét”, amennyire lehetséges, mint „a dolgot magát”, nem a végkifejlet perspektívájából szerettük volna nézni.

Budapest, 2004. február 27.

Rainer M. János
projektvezető
a konzorciumvezető aláírása